

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 15 maart 2024

Datum GS-besluit : 9 april 2024

Vragen nr. 31

Vragen van **mevrouw M.C.G. Poot** (VVD) over Spreidingswet in de provincie Noord-Holland
De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 15 maart 2024 door de leden van Provinciale Staten, **mevrouw M.C.G. Poot** (VVD), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

Met de goedkeuring van de Spreidingswet door de Eerste Kamer, is deze per 1 februari 2024 officieel in werking getreden. Nu is het aan de provincies om aan de slag te gaan met het opstellen van een goede en evenwichtige verdeling van de opvang van asielzoekers over hun provincie en gemeenten. De VVD Statenfractie heeft de volgende vragen voor Gedeputeerde Staten omtrent het in effect treden van de Spreidingswet in Noord-Holland.

INLEIDING BEANTWOORDING

De cvdK heeft een divers takenpakket. Naast provinciale taken voor Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten heeft de cvdK ook taken als zelfstandig bestuursorgaan (de Rijkstaken). De taken die de commissaris vervult voor zowel GS als PS liggen vast in de Provinciewet. Rijkstaken worden door de cvdK verricht volgens een ambtsinstructie van de regering. Dat betekent dan ook dat de cvdK hierover verantwoording aflegt aan de regering, en niet aan PS.

De cvdK is vanuit zijn rol als Rijksorgaan voorzitter van de Provinciale Regietafel. Samen met de gemeenten probeert de cvdK tot een gedragen invulling van de provinciale opgave te komen. De cvdK faciliteert het gesprek tussen gemeenten, COA en GS en brengt verslag uit van die gesprekken aan de staatssecretaris. De cvdK is bestuurlijk niet verantwoordelijk voor de inhoud van de overleggen. De cvdK heeft daarnaast ook geen beslissingsbevoegdheid als het gaat om bijvoorbeeld het aanwijzen van gemeenten om asielopvang te leveren of om het aanwijzen van locaties voor asielopvang in gemeenten.

De spreidingswet brengt geen verandering aan in de taken en bevoegdheden van Gedeputeerde Staten. Gedeputeerde Staten nemen deel aan de PRT, zij zijn een belangrijke gesprekspartner aan de PRT's. De minister van JenV is verantwoordelijk voor het toezicht op de wettelijke taken van gemeenten ten aanzien van de asielopvang.

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

Vraag 1:

Op de website van de provincie staat dat gemeenten de komende maanden samen met de Commissaris van de Koning aan de Provinciale Regietafel in gesprek gaan over de verdeling van de opvangplekken voor asielzoekers in Noord-Holland. De volgende vragen over het verloop hiervan:

- Is de taakstelling door Gedeputeerde Staten kenbaar gemaakt aan de gemeenten in Noord-Holland?

- Zo ja, is hierop reactie ontvangen van gemeenten? En hoe reageerden gemeenten op de taakstelling?
- Hanteert Gedeputeerde Staten een tijdlijn aangaande het verloop van de gesprekken met gemeenten en de implementatie van de Spreidingswet in Noord-Holland?

Antwoord 1:

Nee, Gedeputeerde Staten hebben hierin geen rol.

Op 31 januari 2024 is door de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid in de Staatscourant (nr. 3320) bekend gemaakt hoeveel opvangplaatsen er landelijk de komende twee jaren nodig zijn (capaciteitsraming). Op 7 februari 2024 heeft de commissaris van de Koning aan alle colleges van burgemeester en wethouders van Noord-Holland een brief gestuurd (2074305/2074313 – deze brief is ook met uw Staten gedeeld) over de inwerkingtreding spreidingswet. Uiterlijk op 1 november 2024 doet de cvdK, in zijn rol als Rijksorgaan en voorzitter van de PRT, verslag aan de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid. De bewindspersoon stelt uiteindelijk een verdeelbesluit vast. Gemeenten stellen de opvangplekken beschikbaar en hebben daar 6 maanden de tijd voor (tot 1 juli 2025). Uitsluitend in het geval dat het de gemeenten niet lukt om gezamenlijk de provinciale opgave in te vullen, kan de staatssecretaris gemeenten aanwijzen en daarmee verplichten om opvangplekken te realiseren.

Vraag 2:

Ziet Gedeputeerde Staten moeilijkheden bij het realiseren van de taakstelling?

- Zo ja, welke en welke maatregelen neemt de Gedeputeerde Staten om de taakstelling te kunnen realiseren?

Antwoord 2:

Ja, wij zien bij het realiseren van opvang voor asielzoekers dat dit soms kan schuren met andere opgaven en doelen. Aan de Provinciale Regietafels (PRT's) worden deze zaken en mogelijke oplossingen besproken. Als het zaken betreft waarin Gedeputeerde Staten een rol hebben wordt hier separaat overleg over een mogelijke oplossing gevoerd. Dit geldt bijvoorbeeld voor de crisisopvang in Schagen Oost. De provincie heeft hier, zoals u weet, een tijdelijke ontheffing verleend voor de realisatie van een crisisnoodopvang voor maximaal 250 asielzoekers voor de periode van 1 jaar.

Vraag 3:

Naast de Spreidingswet die de verdeling van asielzoekers over gemeenten dicteert, moeten gemeenten zich ook houden aan de taakstelling om statushouders te huisvesten. De volgende vragen over de taakstelling statushouders:

- Is in beeld welke gemeenten voldoen aan de taakstelling om statushouders te huisvesten?
- Zo ja, welke gemeenten voldoen hier aan en welke niet?
- Wat gaat Gedeputeerde Staten doen aan de gemeenten die hun taakstelling voor het huisvesten van statushouders nog niet hebben gerealiseerd?

Antwoord 3:

- Ja. Op 1 januari en op 1 juli van elk jaar wordt door Interbestuurlijk Toezicht (IBT) beoordeeld of gemeenten aan hun halfjaarlijkse taakstelling voor huisvesting van statushouders voldoen. Alle gemeenten krijgen vervolgens een brief van ons college over deze beoordeling.
- Op peildatum 1 januari 2024 hebben wij geconstateerd dat twaalf gemeenten hun taakstelling hebben gerealiseerd en dat negen gemeenten een substantiële achterstand hebben. De overige 23 gemeenten zitten daar tussenin. Het meest actuele overzicht met de gegevens per gemeente over de huisvesting van statushouders vindt u hier: [Overzicht huisvesting vergunninghouders 1 maart 2024 | Publicatie | Rijksoverheid.nl](#)
- Met de gemeenten die een achterstand hebben, wordt, afhankelijk van de grootte van de achterstand, gevraagd om een plan van aanpak in te dienen waarin de gemeente aangeeft op welke manier de opgelopen achterstand weggewerkt gaat worden, gevolgd door een ambtelijk overleg. Met de gemeenten met de grootste achterstand wordt ook bestuurlijk overleg gevoerd.

Vraag 4:

In de afgelopen jaren zijn er gemeenten geweest die zich hebben gehouden aan de taakstelling voor statushouders, maar tegelijkertijd zijn er ook gemeenten die zich niet aan deze taakstelling houden. Daarover de volgende vragen:

- Wordt bij de toedeling van asielzoekers aan gemeenten via de Spreidingswet rekening gehouden met gemeenten die zich in het kader van de taakstelling statushouders altijd aan de afspraken hebben gehouden?
- Zo ja, wat is hiervan het effect op de toedeling van asielzoekers aan die betreffende gemeenten?
- Zo nee, waarom wordt daar geen rekening mee gehouden of onderscheid tussen gemeenten gemaakt?
- Is Gedeputeerde Staten het met de VVD eens dat het niet zo kan zijn dat gemeenten die hun taakstelling statushouders niet hebben gehaald, nu hiervan door het wel huisvesten van asielzoekers worden gevrijwaard?

Antwoord 4:

- Nee.
- De indicatieve verdeling van asielplekken over gemeenten is gemaakt op basis van inwoneraantal en de SES-WOA score (sociaaleconomische status van een gemeente). In het Verdeelbesluit van de staatssecretaris wordt in principe ook alleen gekeken naar wat een gemeente op dit moment al doet aan asielopvang, of in het verleden heeft gedaan. De Spreidingswet gaat immers over de opvang van asielzoekers, en niet over het huisvesten van statushouders.
- Uitruil (of: verevening) tussen de asielopgave en andere opgaven (zoals de taakstelling huisvesting statushouders) kan een manier zijn om te zorgen dat gemeenten over de diverse opgaven heen toch min of meer evenredig belast worden. Dit zijn afspraken die gemeenten onderling kunnen maken. Gedeputeerden Staten zijn akkoord als gemeenten het eens zijn.

Vraag 5:

Afgelopen december 2023 kwam er een verzoek van de gemeente Amsterdam om de opvang van asielzoekers te 'ruilen' voor de huisvesting van statushouders door andere gemeenten in Noord-Holland. Dit leidde tot veel ophef in Noord-Hollandse gemeenten.

- Voorziet Gedeputeerde Staten de mogelijkheid dat er gemeenten zullen zijn die taakstellingen 'ruilen'? Oftewel dat de ene gemeente meer dan de taakstelling asielzoekers opvangt en de andere gemeente meer dan de taakstelling statushouders huisvest?
- Vindt Gedeputeerde Staten dit een wenselijke ontwikkeling?

Antwoord 5:

Deze uitruil van taakstellingen is een mogelijkheid die ook zonder de Spreidingswet al bestond. In hoeverre de Noord-Hollandse gemeenten de komende tijd gebruik gaan maken van de mogelijkheid om de genoemde opvang- en huisvestingsopgaven onderling op een andere wijze te verdelen, zal moeten blijken. Van belang is uiteindelijk dat de Noord-Hollandse gemeenten gezamenlijk de provinciale opgave halen. Wanneer twee of meer gemeenten uitruilen, dient dit per bestuurlijk besluit te worden vastgelegd. Dit besluit wordt vervolgens toegestuurd naar het COA zodat de taakstellingen worden aangepast. Hierover wordt de provincie geïnformeerd vanwege onze wettelijke taak om toezicht te houden op gemeenten bij hun wettelijke huisvestingsopgavestatushouders.